

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» від 15.09.2022 р. № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2022-%D0%BF#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» від 14.09.2022 р. № 209. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-2022-%D0%BF#Text>
4. Лист Міністерства Цифрової Трансформації України «Допомагаємо українському бізнесу евакуюватися із зони бойових дій» від 17.03.2022 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FN073446?an=1>

Кандала Юлія Володимирівна,

*студентка 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська
юридична академія»*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.*

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Введення воєнного стану на території України у зв'язку із початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації у життя українців, як звичайних громадян, так і суб'єктів підприємницької діяльності, виникло чимало небезпек та труднощів. Від 24 лютого 2022 року у нашій державі діє особливий режим – воєнний стан – введений шляхом видання Президентом України відповідного Указу № 64/2022 [1].

Внаслідок збройної агресії РФ суб'єкти підприємництва зіткнулися із значними проблемами, що стали на заваді їх звичайного й ефективного функціонування, серед яких можна виділити:

- руйнування або знищення підприємств, розташованих у місцевості ведення активних бойових дій;
- втрата постійних місць працевлаштування;

- неможливість функціонування підприємств через брак коштів;
- повна втрата прибутків і, як наслідок, шлях до банкрутства тощо.

Розглянемо більш детально суб'єктів малого підприємництва, нормативне регулювання їхньої діяльності та програми підтримки, запроваджені державою з метою «відродження» роботи малого бізнесу. По-перше, варто зазначити, що визначення суб'єктів малого підприємництва міститься у чинному Господарському кодексі України, а саме ч. 3 ст. 55, в якій вказано, що такими суб'єктами є:

1) фізичні особи, котрі реєструються як фізичні особи-підприємці згідно із нормами та відповідно до встановленої законом процедури, мають не більше 50 осіб-працівників в середньому за календарний рік, а також отримують річний дохід, що не перевищує 10 мільйонів євро;

2) юридичні особи, що є суб'єктами господарювання (незалежно того, яку вони мають форму власності та організаційно-правову форму), котрі у своєму розпорядженні мають не більше 50 працівників у звітному періоді, а їхній дохід складає не більше 10 мільйонів євро [2].

Щоб визначити поняття «державної підтримки», звернемося до наукової доктрини. Зокрема, можна погодитися із авторським визначення З. С. Варналій, який трактує державну підтримку, як регулювання окремого сектору економіки державою, що передбачає створення й підтримку сприятливих умов для діяльності суб'єктів малого підприємництва разом із наданням певних стимулів, пов'язаних із матеріальними й фінансовими ресурсами, залученими до сфери малого підприємництва безоплатно або за пільговими категоріями [3 с.80-81]. Здійснення державної підтримки суб'єктів малого бізнесу як у звичайних умовах, так і в період воєнного стану здійснюється із урахуванням основних принципів, до яких можна віднести:

- підвищення ефективності діяльності зазначених суб'єктів;
- можливість доступу таких суб'єктів до програм державної підтримки;
- забезпечення рівності, відкритості та прозорості політики держави, спрямованої на підтримку суб'єктів малого підприємництва;
- цільове використання коштів державного бюджету, направлених на реалізацію програм державної підтримки [4].

Пропонуємо розглянути деякі програми підтримки малого бізнесу, запроваджені державою після введення воєнного стану з метою допомоги зазначеним суб'єктам відновити своє діяльність.

Програма № 1 являє собою сукупність дій держави, спрямовані на допомогу з переміщення постраждалих внаслідок воєнних дій, підприємств із регіонів, де активну ведуться бойові дії до західних областей. Суть програми включає в себе такі дії, як допомога з підбору території для розміщення структурних підрозділів підприємства, а також перевезення персоналу, його подальше розміщення у іншому регіоні та підбір нових працівників. Отримати таку допомогу можуть усі суб'єкти малого підприємництва, що постраждали внаслідок воєнних дій чи знаходяться безпосередньо у зоні ризику та подали відповідну заяву [5].

Програма № 2 – для здійснення успішного переміщення постраждалих підприємств у більш та з метою спрощення процедури у поданні заяв на участь у такій формі державної підтримки було створено новий розділ «Бізнес» у додатку «Дія». Окрім цього, за ініціативою Міністерства економіки було розроблено та створено окрему цифрову платформу «Прозоро. Продажі» задля можливості здійснення швидкого та якісного переміщення підприємств у безпечні регіони шляхом обміну інформацією, пропозиціями та послугами між суб'єктами підприємництва, котрі цього потребують або можуть допомогти іншим.

Програма № 3 передбачає можливість компенсування роботодавцям витрат, що пов'язані із працевлаштуванням внутрішньо-переміщених осіб, котрі знаходилися у зоні небезпек чи постраждали від війни. Для того аби отримати компенсацію за кожну таку особу, роботодавець повинен виконати певні умови/відповідати окремим критеріям:

- він повинен перебувати на обліку в якості платника єдиного внеску обов'язкового державного соціального страхування;
- заробітна плата працівників, які виконали місячну норму праці, не повинна бути меншою за мінімальний розмір відповідно до законодавства;
- мати подану податкову звітність за квартал чи минулий рік, оформлену згідно із встановленим законодавством порядком.

Розмір такої компенсації, а також комплекс дії, терміни і порядок подання відповідної заяви, поданої роботодавцем на її отримання,

встановлений Постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331 [6].

Крім зазначених програм можна виділити й такі напрями державної підтримки, як надання грантів на розвиток суб'єктів, котрі тільки планують займатися бізнесом, розміром від 50 до 250 тис. гривень, запуск та функціонування окремої системи з надання кредитів таким суб'єктам господарювання, які через воєнні дії не можуть експортувати свої товари за кордон та ін.

Отже, на основі проведеного аналізу можна впевнено стверджувати про готовність України допомагати та підтримувати діяльність суб'єктів малого підприємництва, котрі знаходяться у зонах проведення активних бойових дій чи постраждали через збройну агресію РФ. З цією метою наша держава розробляє та впроваджує чимало програм підтримки, серед яких допомога у переміщенні й облаштуванні підприємств малого бізнесу, спрощення процедури подання відповідних заяв шляхом розробки цифрових платформ, компенсування витрат роботодавців, надання грантів та окремих видів кредитів. Не дивлячись ні на що, така політика спрямовується на підтримку економіки країни та її подальше відновлення під час та після закінчення воєнних дій, які спільними зусиллями обов'язково настануть у найближчому майбутньому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради*. 2003. № 18. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Остапенко Н. В. Економічна сутність підтримки розвитку малого підприємництва: *Інноваційна економіка*. Всеукраїнський науково-виробничий журнал 2012. № 3 (29). С. 77–81.
4. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України № 4618-VI від 22.03.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
5. Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2022 року № 246-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2022-%D1%80#Text>

6. Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України № 331 від 20 березня 2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-%D0%BF#Text>

Smolinska Mariia Tarasivna, Kanivets Alina Dmytrivna
applicants for higher education of the 4th year of the Faculty of Advocacy
and Anti-Corruption activities
National University «Odesa Law Academy»

Supervisor: PhD, Associate Professor of the Department of Economic Law
and Procedure Ziatina D. V.

SETTLEMENT OF THE DISPUTE WITH THE PARTICIPATION OF THE JUDGE IN THE ECONOMIC LITIGATION

The beginning of a full-scale invasion and aggression of the Russian Federation against Ukraine has caused certain changes in the procedure of conducting of justice in Ukraine. Today the priority is given to the necessity of maintenance of a balance between the safety of judges, staff of the apparatus of the court, participants of the case and observance of the procedural rights of the participants of the case and the principles of the court proceedings. As a result, in many cases economic litigation is conducted in video-conference mode. As well as that the possibility of amicable settlement of disputes is considered by the parties as an effective way of dispute resolution. The search for ways to resolve economic disputes in pre-trial and amicable way can be preferable due to several main aspects, in particular, the absence of a long formalized trial procedure, the opportunity to save money and time, the win-win situation for the disputing parties. According to O. P. Podtserkovnyi, the issue of amicable (without the involvement of state coercion), resolution of economic disputes and the problems of the economic (arbitration) procedure are closely related in the sense that such a solution not only prevents litigation, but also contributes to a better settlement of economic conflicts [2].

One of the alternative ways to settle a dispute in the economic procedure is the institution of the dispute settlement with the participation of a judge. Special attention should be paid to the role of a judge as a negotiator.